علم

پیشگام رادیو شیمی ایران در گستره نور شناختی ۲۲

پزشکی

سرطان قابل درمان است

اهدا خون هنگام عمل جراحی ۲۳

خانه

جایی برای خرد و ریزها

امتحان، بدون دغدغه ۲۴

جامعه

زندان قصر با دو میلیارد و چهارصد میلیون تومان اعتبار تغییر کاربری می‌دهد

دیروز زندان، امروز پارک موزه

فاطمه کمالی چیرانی

«زندان قصر» عمارتی تاریخی است که قرار است با تبدیل به مکانی فرهنگی تفریحی در اختیار مردم قرار گیرد. «پارک هفت قصر»، «پارک پایتخت»، «موزه فرهنگ و هنر قصر»، «مجموعه فرهنگی عبرت» و «قصر خاطرات» نام‌های مورد پسند مردم محله قصر بر این مجموعه است. نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد آنها بر نام‌های «پارک موزه قصر»، «باغ ملی قصر» و «باغ موزه فرهنگ و هنر قصر» توافق بیشتری دارند.

«زندان قصر» با بیش از ۲۰۰ سال قدمت عنوان یکی از پرسروصداترین و مشهورترین طرح‌های فرهنگی شهرداری تهران را به خود گرفته است. پرسروصدا از این جهت که بسیار مورد توجه رسانه‌های جمعی خصوصاً مطبوعات در سال گذشته قرار گرفته و مشهور از دو جهت؛ یکی به دلیل حساسیت‌های تاریخی و دیگری به علت وقفه چهارساله در اجرای پروژه تغییر کاربری آن به مجموعه‌ای فرهنگی ـ تفریحی.

■ زندان قصر باغ موزه ملی می‌شود

این باغ تنها گوشه‌ای از قصر ییلاقی فتحعلی شاه قاجار است که بعدها به تدبیر رضاشاه به زندان تغییر کاربری داد. در سال ۸۱ طی تفاهم‌نامه‌ای بین سازمان پارک‌ها و فضای سبز و سازمان زندان‌ها در سه مرحله و در نهایت در مردادماه سال ۸۳ به طور کامل به شهرداری تهران واگذار شد. اجرای این پروژه به مدت دو سال به عهده شهرداری منطقه ۷ بود اما فروردین ماه امسال در بودجه سال ۸۵ با اعتباری در حدود دو میلیارد و چهارصد هزار تومان در فعالیت‌های معاونت اجتماعی شهرداری تهران پیش بینی شد و این اقدام برای تسریع روند اجرای طرح اتخاذ شد. نصرآبادی معاون شهردار منطقه ۷ درباره تاخیر در روند اجرای پروژه در طول دو سال گذشته گفت: «با اینکه تحت فشار افکار عمومی برای آغاز هر چه سریع تر کار بودیم اما از ابتدا نظر بر این بود که کار علمی و مطالعاتی صورت گیرد حتی اگر وقت گیر باشد.» به گفته محمود ایلخان شهردار منطقه ۷ در سال ۸۳، دو میلیارد تومان اعتبار به این پروژه تعلق گرفت که صرف تخریب ساختمان‌های فاقد ارزش تاریخی مجموعه و نظرسنجی‌های اولیه و مطالعات مقدماتی شد. نتایج نظرسنجی‌ها از مردم منطقه درباره کارکرد اصلی و نام‌های پیشنهادی مجموعه حاکی از این بود که کاربری‌هایی چون فضای سبز، فضای فرهنگی و مکان تاریخی مدنظر آنها است. بر این اساس شهرداری وارد مذاکراتی با گروه‌های طراح فضاهای فرهنگی شد تا کار به آنها سپرده شود. مذاکراتی با شرکت «پل میر» و سازندگان «موزه عبرت ایران» صورت گرفت اما در نهایت این کار به گروه معماری منظر دانشگاه تهران سپرده شد.

■ دانشگاه تهران، طراح اصلی

پیوند زدن جامعه دانشگاهی با بدنه و ساختار شهری که در آن زندگی می‌کنیم هر چند اتفاق بی‌سابقه‌ای نیست اما بسیار نادر است. اینکه علمی را از پای کتاب‌ها و درس‌ها به سنگفرش‌های قدیمی باغی متروکه بیاوری که مدت‌ها پیش قصر بوده و بعد محبس عده‌ای زندانی، این اتفاقی نادر است.

رشته معماری منظر که در دنیا قدمتی ۴۰ ـ ۳۰ ساله دارد در ایران پنج سال از تاسیس آن در دانشکده معماری دانشگاه تهران می‌گذرد. این رشته برای کار بر روی نماهای بیرونی و عرصه اجتماعی به وجود آمده است و به همین جهت به آن معماری منظر می‌گویند. از آنجا که واگذاری این باغ تاریخی به عرصه اجتماع مردمی بود که بارها در تملیک آن فراخوانده شده بودند، طراحی این باغ نیز در تعامل با دانشگاه تهران به گروهی سپرده شد که معماری را با در نظر گرفتن بافت اجتماعی و فرهنگی فضاهای بیرونی، لحاظ می‌کنند. گروه معماری منظر به کمک دانشجویان کارشناسی ارشد، فاز صفر این پروژه را در قالب رویکردهای کلان به فضای تاریخی باغ از بهمن ماه سال ۸۳، در دست اجرا قرار داد.

این گروه با توجه به نظرسنجی‌ها و مطالعات اولیه ۱۲ مدل پیشنهادی را تا مردادماه سال ۸۴ تحویل داد که طی جلساتی در شهرداری تهران و حضور اساتید و کارشناسان مربوطه، مورد بررسی قرار گرفت. اما واگذاری طراحی کلی یک مدل منتخب به گروه معماری منظر با وقفه‌ای چند ماهه روبه‌رو شد.

■ ماه‌ها وقفه پروژه در جریان انتخابات ریاست جمهوری

معمولاً در اجرای یک پروژه باید حسابی برای عزل و نصب‌ها و مدت زمان‌هایی که کسی عهده‌دار مسئولیتی نیست یا در حال ترک پستی به سر می‌برد، گشود؛ زمانی که در بوروکراسی‌های معمول اداری ساکت و خاموش از دست می‌رود و به راحتی می‌تواند سرنوشت شهر را رقم زند.

شروع فصل دوم پروژه مجموعه فرهنگی قصر یعنی واگذاری طراحی کلی مدل منتخب به گروه معماری منظر (فاز ۱) با توجه به این سنت اداری، با وقفه‌ای چندماهه روبه‌رو شد. فاصله‌ای که در آن شهردار سابق تهران، محمود احمدی‌نژاد به ریاست جمهوری رسید و شهردار جدید با فاصله‌ای چندماهه معرفی شد. به این ترتیب در سالی که اعتبار مالی این پروژه در آن یک میلیارد تومان پیش بینی شده بود، پنج ماه وقفه افتاد. هر چند آوازه این باغ تاریخی که به مبلغ ۱۲ میلیارد تومان از قوه قضائیه خریداری شده، در آذرماه سال ۸۴، محمدباقر قالیباف شهردار جدید تهران را برای دیدار تا پای ساختمانی مشهور و قدیمی کشاند اما تاکید ویژه‌ای که این پروژه را در زمره پروژه‌های ناتمام و ضروری آقای شهردار قرار دهد، صورت نگرفت.

از نهمین ماه سال ۸۴ بار دیگر پروژه طراحی این مجموعه به روال خود بازگشت و به گروه معماری منظر سپرده شد و پرونده طراحی این مجموعه فرهنگی بعد از انفصال و انتصاب در شهرداری منطقه ۷ بار دیگر به جریان افتاد و طراحان بار دیگر به کار دعوت شدند. «طراحی کلی مدل منتخب این فضا در قالب فاز ۱، ۳۰ فروردین ماه سال ۸۵ تحویل شهرداری شد تا نظر نهایی درباره آن داده شود. ما منتظر اعلام نظر نهایی شهرداری و شروع فاز ۲ یعنی کار بر روی جزئیات طرح کلی هستیم.» گویا این سخن دکتر سیدامیر منصوری مدیر گروه معماری منظر خبر از وقفه‌ای دیگر در اعلام نظر شهرداری و روند اجرایی پروژه دارد. با گذشت ۱۵ روز از تحویل فاز ۱ و تغییر نهاد اجرایی این پروژه از شهرداری منطقه ۷ به معاونت اجتماعی شهرداری تهران به نظر می‌رسد باز هم شاهد بوروکراسی‌های زمان‌بر و ایجاد وقفه در اجرای پروژه هستیم. تشکری نیا مدیرکل شرکت توسعه فضاهای فرهنگی که از سوی معاونت اجتماعی شهرداری تهران عهده‌دار اجرای این پروژه است اما درباره این وقفه گفت: «این فرصتی است که مشاور ما با پیگیری و مطالعه درباره طرح، قرار است ما را در جریان امور قرار دهد. ما تا دو هفته دیگر (پایان اردیبهشت ماه) اجرای پروژه زندان قصر را آغاز می‌کنیم.»

■ رد پای تاریخ در زندان قصر

طرح «زندان قصر» را نباید تنها با کارکردهای تفریحی، فرهنگی و محلی آن در نظر گرفت. این باغ از دو بعد تاریخی برخوردار است. قسمتی از باغ که زمانی قصر ییلاقی فتحعلی شاه قاجار بود و دیگری قسمتی که زمانی دیگر به عنوان زندان مورد استفاده قرار گرفت. به بند کشیدن روزنامه‌نگاران دوره سیدضیاء، تیمورتاش، قوام‌السلطنه، صارم‌الدوله، اسماعیل‌خان قشقایی، بزرگ علوی، دکتر تقی ارانی، فرهاد یاغی، آیت‌الله طالقانی، شهید رجایی، برهانی، گنجه‌ای، سیدزاده و گلشن در زندان‌های این باغ بخش‌هایی از تاریخ سیاسی کشورمان را رقم زده است. معروف‌ترین زندان این مجموعه زندان مارکوف نیکوف است که توسط معماری روس به همین نام، به دستور رضاشاه ساخته شد. این زندان اولین زندان ایران بود که حقوق قانونی زندانیان در آن به رسمیت شناخته شد. روز ۲۱ بهمن ماه سال ۵۷ یعنی یک روز مانده به سقوط رژیم پادشاهی، دیوارهای زندان فرو ریخت و نگهبان‌ها گریختند و هزاران زندانی آزاد شدند، از جمله دو آمریکایی که «راس پرو» میلیاردر آمریکایی برای نجاتشان گروهی را به تهران فرستاده بود. فیلم سینمایی «فرار عقاب‌ها» از کتاب خاطرات این دو آمریکایی ساخته شده است که برای اولین بار نام «زندان قصر» را به دنیای فیلمسازی وارد کرد. دکتر تقی ارانی نیز با انتشار کتاب «خاطرات روزهای زندان» اولین اثر ادبی که زندان قصر در آن به تصویر کشیده شده بود را خلق کرد. زندان قصر با روی کار آمدن زندان اوین و زندان مدور کمیته ضدخرابکاری در دهه چهل از رونق افتاد. این ساختمان با کارکرد زندان تا سال ۸۱ برپا بود تا اینکه طی توافقنامه‌ای بین سازمان زندان‌ها و سازمان پارک‌ها و فضای سبز مقدمات واگذاری آن به شهرداری تهران فراهم شد. از دلایل مهم خریداری این مجموعه، بوی بد فاضلاب قدیمی و فرسوده زندان قصر و آسیب‌های اجتماعی ناشی از رفت و آمد گروه‌های ملاقات‌کننده زندانیان در تعامل با مردم محله قصر عنوان شده است. به این ترتیب واگذاری این باغ به شهرداری گامی در جهت رفع مشکلات مردم محله قصر و بازگرداندن این میراث اجدادی به توده مردم بود.

■ تنوع فضاهای تاریخی در طراحی

طرح منتخب گروه معماری منظر، طرحی است که همان‌طور که کارکردهای مورد نیاز مردم را مورد توجه قرار داده، از ردپای زمان بر این فضا نیز غافل نمانده است. «ما ابعاد تاریخی زندان قصر را دو لایه تاریخی در نظر گرفتیم. لایه جدیدتر در اطراف زندان مارکوف را با اختلاف سطحی پایین‌تر نسبت به دیگر سطوح، طراحی کردیم.

به این ترتیب سعی کردیم در ذهن ناظر باغ، سئوالی واضح طرح کنیم و او را به تامل هنگام قدم زدن در این باغ واداریم.» «آرش زاهدان» مسئول طراحی پروژه زندان قصر در ادامه صحبت‌هایش درباره کاربری‌های متفاوت فضا افزود که این تنها تلاش برای طرح سئوال در ذهن مخاطب نیست! ایجاد فضایی به نام «باغ تضادها» در ضلع جنوب غربی باغ نیز از دیگر علامت‌های سئوال این گروه طراحی است. در این فضا با تعبیه سطح‌های مختلف با شیارهای متفاوت، حواس پنجگانه مخاطبان به کار گرفته می‌شود. به طور مثال رهگذران با راه رفتن از یک قسمت، سطح‌های متفاوتی را از نظر نرمی، زبری، خشکی و... لمس می‌کنند، صداهای متفاوت را می‌شنوند و با تجربه‌ای جدید به آن می‌نگرند. فضایی هم به نام بوستان طراحی شده که به خاطر سطح پایین‌تر این مکان عطر گل‌های پوشش گیاهی بوستان را برای مدت زمانی معین در خود نگه می‌دارند و ناظر با ورود به آن کاملاً خود را در معرض رایحه گل‌ها و گیاهان می‌بیند. در ورودی اصلی این باغ نیز حوض آبی طراحی شده که از فواره آن به جای آب آتش بیرون می‌آید! در مورد حیاط اصلی زندان مارکوف که در میان اضلاع ساختمان محبوس است نیز اتفاق دیگری در حال وقوع است. باغ آب عنوانی است که در طراحی این فضا به آن داده شده. این زندان قرار است با حفظ بافت تاریخی‌اش به مرکز تجاری و فروش محصولات فرهنگی تبدیل شود. حیاط میانی این زندان به عنوان حوض آبی طراحی شده تا در ذهن ناظری که از پنجره‌های مرکز تجاری به آن نظر می‌اندازد، انعکاس اشکال و سایه‌ها در آب، مفاهیمی چون اسارت و دربند بودن را تداعی کند.

«این کنایات به نوعی فلسفه نام‌گیری «زندان قصر» در حافظه تاریخی مردم را مورد توجه قرار می‌دهند.» آرش زاهدان با ذکر این نکته از دیگر فضای تاریخی این باغ و در واقع قدیمی‌ترین آنها یاد می‌کند. با توجه به اینکه از قصر بزرگ فتحعلی شاه تنها کوشک یا عمارت کلاه‌فرنگی به‌جا مانده است، قسمتی از فضای شمالی این باغ به خاطر داشتن همان حال و هوای باغ‌های ایرانی به عنوان «باغ ایرانی» طراحی شده است. کوشک اتاقک کوچکی است که سقف آن از معدود معماری‌های کلاه‌فرنگی در ایران است و به عنوان نظرگاه، محلی برای دیدن مناظر باغ مورد استفاده قرار می‌گرفت و درست به همین جهت دقیقاً در محل تقاطع محورهای اصلی باغ تاریخی ساخته شده است. در طراحی این باغ از پوشش گیاهی، کف‌سازی، جریان آب و همان مناظر قدیمی باغ‌های ایرانی استفاده شده است. در قسمت مرکزی مجموعه زندان قصر دو نظرگاه با ارتفاعی بیشتر از دیگر مناطق باغ تدبیر شده تا به ناظران امکان دهد تمام نقاط باغ را ببینند. مرکز محله، میدان تره‌بار، میدانگاه مرکزی (برای تجمعات گروهی و مردمی)، زمین‌های ورزشی، پارکینگ و مجموعه ورزشی چندمنظوره از دیگر کاربری‌های لحاظ شده در پروژه زندان قصر هستند. حتی قسمتی به عنوان «فرش انداز» برای تفریح‌های خانوادگی و سکوهایی برای پهن کردن زیرانداز در نظر گرفته شده است. از دیگر مناطقی که با کارکرد تاریخی خود حفظ شده‌اند باید به زندان سیاسی که قرار است به موزه تغییر کاربری دهد و سردر قدیمی زندان اشاره کرد. دو منبع آب و مسجد با گنبد آبی‌رنگ هم از بناهایی هستند که در طراحی زندان قصر به طرح آنها دست برده شده است. با توجه به ترافیکی که با راه‌اندازی این مجموعه تاریخی به وجود خواهد آمد در طراحی این فضا دو پارکینگ در نظر گرفته شده؛ یکی در زیر فضای میدان تره‌بار و دیگری در خندق شرقی. خندق شرقی فضایی است که ناظران را توسط پل‌هایی که درست مجاور با کوچه‌های خیابان مرودشت هستند، به محیط باغ پیوند می‌دهد. به این ترتیب پیوند اجتماعی مردم با محیط تاریخی زندان قصر مورد تاکید قرار گرفته است.

■ شمارش معکوس آغاز اجرای پروژه

وقفه طولانی در واگذاری زندان قصر به شهرداری تهران از سال ۸۱ تا سال ۸۳ را عده‌ای به دلیل وضعیت امنیتی انتقال زندانیان به مکان جدید زندان در جاده قم می‌دانند و عده‌ای دیگر در طول کشیدن خریداری این فضا به میزان ۱۲ میلیارد تومان. با وجود وقفه‌ای چندماهه که از فاز صفر طراحی این فضا تا فاز ۱ آن گذشت اما می‌توان به آخرین خبرها و شروع کار اجرای پروژه توسط شرکت توسعه فضاهای فرهنگی تا پایان اردیبهشت امسال امید بست. موعدی که اعلام نهایی مشاور این شرکت درباره وضعیت فعلی فضا و طراحی فضا، عنوان شده است. ما نیز چون ساکنان محله قصر، از پشت دیوارها و کپرهای این عمارت، رویای این باغ ایرانی را به ثانیه شماری می‌نشینیم.

خلاصه مطلب

۱- نصرآبادی: با اینکه تحت فشار افکار عمومی برای آغاز هر چه سریع تر کار بودیم اما از ابتدا نظر بر این بود که کار علمی و مطالعاتی صورت گیرد حتی اگر وقت گیر باشد.

۲- طرح منتخب گروه معماری منظر، طرحی است که همان‌طور که کارکردهای مورد نیاز مردم را مورد توجه قرار داده، از ردپای زمان بر این فضا نیز غافل نمانده است.

۳- روز ۲۱ بهمن ماه سال ۵۷ یعنی یک روز مانده به سقوط رژیم پادشاهی، دیوارهای زندان فرو ریخت و نگهبان‌ها گریختند و هزاران زندانی آزاد شدند، از جمله دو آمریکایی که «راس پرو» میلیاردر آمریکایی برای نجاتشان گروهی را به تهران فرستاده بود. فیلم سینمایی «فرار عقاب‌ها» از کتاب خاطرات این دو آمریکایی ساخته شده است که برای اولین بار نام «زندان قصر» را به دنیای فیلمسازی وارد کرد.

□ گفتارها

پارک زندان قصر

مهدی افروزمنش

رضاشاه با آن سبیل‌های سفید و لباس نظامی اتوکشیده وارد قصر شد و یک هیات ۱۹۶ نفره همراهی‌اش می‌کرد. رضاشاه در بازدید کوتاهی قصر پادشاهان قاجار را به یک زندان تبدیل کرد. یازدهم آذرماه سال ۱۳۰۸ زندان قصر شکل گرفت. اولین قربانی نیز خود سازنده بود. تیمسار درگاهی رئیس وقت شهربانی که به جرم دعوت شاه به یکی از ۱۹۲ سلول عمومی و انفرادی در جریان افتتاح زندان به حبس محکوم شد. قصر پس از آن نیز پذیرای نامدارانی شد که عبدالحسین تیمورتاش، نصرت‌الدوله و سردار اسعد بختیاری از آن جمله بودند. بزرگ علوی سرگذشت سال‌های حبس خود و دیگر زندانیان مشهور را در کتاب «۵۳ نفر» در زندان قصر نوشت. پس از شهریور بیست و استعفای رضاشاه کارکردهای قصر نیز نمایان‌تر شد. افشای قتل سران ایلات، رجال مغضوب و دکتر ارانی سردمدار مارکسیست‌های ایرانی در بهداری زندان نشان داد، قصر گذشته از حبس نام‌ها، حذف آنها را نیز برعهده داشته است. پهلوی دوم زندان اوین و زندان کمیته ضدخرابکاری را به همراه آورد اما باز هم قصر ماند در یادها و حتی فیلم‌های سینمایی. فیلم سینمایی فرار عقاب‌ها روایت سازندگان هالیوود از یادنوشته‌های دو هموطن بود که همزمان با پیروزی انقلاب اسلامی به همراه یک گروه ویژه عملیاتی از قصر گریختند. اما آنچه قصر را با وجود عظمت اوین دوباره بر سر زبان‌ها انداخت حبس سران رژیم پهلوی بود. قصر پس از انقلاب اسلامی دوباره میزبان نام‌ها شد. هویدا مشهورترین این نام‌ها بود که در هجدهم فروردین ماه سال ۵۸ توسط آیت‌الله خلخالی دادستان وقت کشور و سیزده مامور فدایی‌اش در داخل سلول محاکمه و اعدام شد. و قصر باقی ماند، در یادها و با نام کسانی که از آن خارج شدند یا نشدند. رفته‌رفته قصر خود یک نام شد. نامی بزرگ در دل شهری تهران‌نام. زندان قصر با آن دیوارهای بلند و برجک‌های تیره نگهبانی چنان معمایی شده بود که حتی شهرداران تهران نیز ناتوان از حل این معما تنها نظاره‌گر بودنش ماندند. نام‌ها محو نمی‌شود حتی اگر شهردار یک کلان‌شهر در مقابلش بایستد. کرباسچی شهردار عصر اصلاحات شهری نتوانست، الویری پول نداشت و ملک‌مدنی تراکم نفروخت تا نامی بیاید که اتفاقاً نه نامدارش کرد و نه پیروز. محمدحسین مقیمی هم تنها یک سرپرست بود. اما طلسم شکسته شد؛ ۲۲ آبان‌ماه ۱۳۸۲ شهردار احمدی‌نژاد در راس یک هیات بلندپایه از صاحبان قصر و شهر، دیوارهای زندان را با پرداخت ۱۰ میلیارد تومان به زانو درآورد. رئیس شورای شهر تخریب قصر را با فرو ریختن دیوار برلین قیاس کرد و زمزمه‌های حذف نام زندان قصر را تحقق همان شعار سال‌های آغازین انقلاب اسلامی یعنی تبدیل زندان به مدرسه دانست. فرهنگسرا، موزه، تفرجگاه، خانه فرهنگ و پارک جایگزین‌های زندان معرفی شدند تا لذت تخریب دوچندان شود. زندان قصر تخریب شد و آن شد که هم‌اکنون با گذر سه سال باقی است. ۱۲ هکتار زمین صاف که پشت دیوارهایی سیاه شده محصور است. و هنوز قصر باقی است دلیلی بر اینکه نام‌ها می‌مانند حتی اگر با واژه‌ها و رنگ‌هایی از جنس دیگر تزیین و یا مخفی شوند. پس بی‌راه نیست که زندان قصر دوباره جان بگیرد و نامش بر سر آنچه قرار است به جای زندان بسازند، سایه اندازد؛ پارک زندان قصر.

□ بایگانی

عملیات اجرایی تغییر کاربری زندان قصر نیمه اول سال ۸۴

فارس: شهردار منطقه ۷ تهران از اتمام طراحی فضای کاربری‌های زندان قصر طی سه ماه اول سال ۸۴ و آغاز عملیات اجرایی آن خبر داد. حسین صادق عابدین در پاسخ به سئوال خبرنگار اجتماعی فارس مبنی بر دلایل عدم آغاز عملیات اجرایی برای ایجاد کاربری‌های جدید در زندان قصر گفت: حدود ۶ ماه است که زندان قصر به‌طور کامل در اختیار شهرداری تهران قرار گرفته است. وی افزود: در این مدت بررسی‌هایی توسط کمیته راهبردی طراحی و اجرایی که در راستای اجرای این طرح تشکیل شده است، انجام گرفته است و مذاکرات بسیار خوبی نیز با سازمان میراث فرهنگی و سایر مراکز مربوطه انجام شده است. شهردار منطقه ۷ تهران با اشاره به خروج ۶۰۰ الی ۷۰۰ تن نخاله ساختمانی از محوطه زندان قصر خاطرنشان کرد: امیدواریم دانشگاهی که با آن قرارداد طراحی فضای زندان را منعقد کرده‌ایم طی سه ماه اول سال ۸۴ کار طراحی را به پایان برساند تا بتوانیم کار اجرایی آن را آغاز کنیم. وی در پاسخ به سئوالی درخصوص اعتبار مورد نیاز برای اجرای این طرح گفت: با توجه به آن که هنوز کار طراحی فضاهای پیش بینی شده به پایان نرسیده است هنوز در این زمینه نمی‌توان اظهارنظری کرد اما از نظر اعتباری مشکل خاصی نداریم. صادق عابدین مدت زمان اجرای این پروژه را تقریباً یک سال و نیم تا دو سال عنوان کرد و افزود: ایجاد فضای سبز، احداث ساختمان‌های جدید و بازسازی بخشی از ساختمان زندان به عنوان میراث فرهنگی، اقداماتی است که به ترتیب در بخش‌های مختلف اجرا خواهد شد.

□ بایگانی

طراحی و ساخت باغ ایرانی در محل زندان قصر

ایلنا، ۱۳۸۳/۵/۲۵ – شهرداری تهران، ساخت یک باغ ایرانی را با طراحی و معماری به سبک ایرانی و رعایت شاخصه‌های فرهنگی، تاریخی و سیاسی زندان قصر، در این مکان در دست انجام دارد. به گزارش روابط عمومی شهرداری تهران، شورایی متشکل از معاونان، مدیران و کارشناسان شهرداری تهران، به ریاست معاون خدماتی شهرداری، مسئولیت بازسازی و تبدیل مجموعه تاریخی زندان قصر به مکانی تفریحی و رفاهی برای شهروندان تهرانی و جهانگردان را بر عهده گرفته است. بنابراین گزارش، نتایج جلسات و بررسی‌های مجموعه مدیران و کارشناسان شهرداری تهران حاکی است که سطح وسیعی از این مجموعه ۱۳ هزار متری، جهت رفع نیاز مردم منطقه به ایجاد فضای سبز، پارک و بوستان اختصاص خواهد یافت و همچنین بخشی از زندان قصر، به دلیل سوابق سیاسی در طول دوران انقلاب و قبل از آن، به صورت موزه باقی خواهد ماند. براساس این گزارش، اولویت‌های شهرداری تهران در مجموعه زندان قصر، طراحی و ساخت فضاهای استراحتی و تفریحی برای شهروندان تهرانی، ایجاد مجموعه‌های فرهنگی و ورزشی، موزه و یک باغ ایرانی است. گفتنی است، طراحی تمام این طرح‌ها و مجموعه‌ها، مبتنی بر ویژگی‌های فرهنگی، تاریخی و شاخصه‌های سیاسی این مکان در طول تاریخ خواهد بود.

طرح ایجاد فضای سبز زندان قصر

مهر، ۱۳۸۳/۲/۸ – شهردار منطقه ۷ تهران گفت: طرح ایجاد فضای سبز زندان قصر با ۱۲ هکتار در این محدوده در دست اجرا است که بازسازی آن فضای سبز منطقه را تا ۲۰ درصد افزایش خواهد داد. به نقل از روابط عمومی شهرداری تهران، حسین صادق عابدین با بیان این مطلب افزود: در حال حاضر سرانه فضای سبز در این منطقه برای هر نفر کمتر از ۲/۵ متر مربع است در حالی که این رقم باید حداقل ۳ تا ۴ برابر افزایش یابد. وی ادامه داد: در حال حاضر طراحی یک مجموعه فرهنگی، ورزشی و یک موزه تاریخی در محل زندان قصر با حفظ اصالت آن به عنوان یک اثر تاریخی با توجه به اینکه برخی از بزرگان کشور مدتی از عمر خود را در آن زندان سپری کرده‌اند در حال انجام است، ضمن اینکه تلاش می‌شود از بیشتر فضای آن برای ایجاد فضای سبز شهری استفاده شود.

بخشی از زندان قصر «موزه قصر» می‌شود

ایسنا، ۱۳۸۳/۱/۹ – مشاور اجرایی شهردار منطقه ۷ تهران گفت: بخشی از فضای احداث شده زندان قصر به «موزه قصر» تبدیل می‌شود. مهندس محمدجواد شریفی افزود: همچنین بخش‌های دیگری از زندان قصر به پارک، فرهنگسرا و فضای ورزشی تبدیل خواهد شد. وی وسعت زندان قصر را حدود ۱۱ هکتار اعلام و تصریح کرد: این فضا با اختصاص اعتباری در حدود ۱۱ میلیارد تومان خریداری شده است. مشاور اجرایی شهرداری منطقه ۷ گفت: طراحی احداث مجموعه‌های مذکور، مراحل پایانی را طی کرده و عملیات اجرایی آن به‌زودی آغاز می‌شود.

عملیات اجرایی احداث باغ موزه زندان قصر تا سه ماه دیگر

ایسنا، ۱۳۸۴/۵/۱۹ – شهردار منطقه هفت با اشاره به اینکه از سه ماه دیگر عملیات اجرایی و فاز دو احداث باغ موزه زندان قصر آغاز می‌شود، افزود: حدود ۱۵۰ زندانی رژیم سابق با بازدید از این زندان طرح‌ها و ایده‌های خود را برای اجرای این طرح پیشنهاد کردند. مهندس صادق عابدین افزود: شهرداری تهران فضای ۱۲ هکتاری زندان قصر را با هزینه‌ای بالغ بر ۱۲ میلیارد تومان خریداری کرده و قصد تبدیل آن به باغ موزه را دارد. به گفته وی برای ساخت باغ موزه زندان قصر سه فاز پیش بینی شده است. در فاز نخست طراحی فضای سبز و تعمیرات فضاها و ابنیه‌های موجود را شامل می‌شود و فاز بعدی نیز به بازسازی و نحوه بهره‌برداری و تعریف کاربری ابنیه‌های موجود از جمله بند یک و ساختمان مارکوف اختصاص دارد. شهردار منطقه هفت شهرداری تهران افزود: طراحی و استفاده از فضاهای جدید از جمله ساختمان و سوله بحران با کاربری ورزشی نیز فاز سوم این طرح را شامل می‌شود. وی بازسازی و مقاوم‌سازی ساختمان‌های قدیمی زندان قصر در برابر زلزله را ازجمله اقداماتی دانست که در قالب این طرح انجام می‌شود و تصریح کرد: براساس استراتژی کمیته راهبردی طرح باغ موزه زندان قصر که ریاست آن بر عهده مهندس چمران است، بند یک زندان قصر و برخی از ابنیه‌های آن به دلیل اهمیت سیاسی آن نگهداری شده و مابقی ساختمان‌ها تخریب می‌شوند. مهندس صادق عابدین اظهار داشت: در حال حاضر کار طراحی و مطالعاتی این پروژه به دانشکده معماری دانشگاه تهران سپرده شده و تاکنون طرح‌هایی هم برای آن ارائه داده‌اند. به گفته وی ادامه بزرگراه شهید صیاد شیرازی در محل زندان قصر به منظور حفظ بافت تاریخی آن به زیرزمین می‌رود.